

Številka: 80000-2/2024/4

Datum: 24. 4. 2024

Vojaška strategija Republike Slovenije

1 UVOD

Vojaška strategija Republike Slovenije je temeljni razvojno-usmerjevalni vojaški dokument države. Izhaja iz Resolucije o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije, Obrambne strategije Republike Slovenije in Zakona o obrambi ter konkretizira vlogo in dejavnosti Slovenske vojske (SV) kot obrambne sile. SV je najmočnejši instrument moči države pri uresničevanju nacionalno varnostnih in obrambnih interesov in ciljev Republike Slovenije (RS) ter zavez RS v Natu in EU.

RS si je zagotovila državnost in samostojnost v dobršni meri tudi po zaslugi večje uporabe vojaške moči pri osamosvojitvenih prizadevanjih države, ki jo je z oboroženim bojem in drugimi oblikami odpora obranila zrela in enotna slovenska družba. Države se na spreminjanje varnostnega okolja in družbeno realnost odzivajo, prilagajajo in jo skušajo sooblikovati, najbolje vnaprej in po lastni meri. Učinkovite so, če si pravočasno odgovorijo na vprašanja, kaj, kako in s čim ter oblikujejo ustrezne strategije, na vojaškem področju z vojaško strategijo.

Spreminjajoče se varnostno okolje zahteva hitrejše prilagajanje varnostnih, obrambnih in vojaških struktur za zagotavljanje celovite varnosti in obrambe. Vojaške grožnje na obrobju Evrope zahtevajo krepitev vojaško obrambne sposobnosti RS. Nato in EU krepi vojaške zmogljivosti ter povečujeta pripravljenost, vzdržljivost in odpornost. Nato se je osredotočil na krepitev odvrtačne in obrambne države, EU pa na krepitev sposobnosti vojaškega delovanja v okviru skupne varnostno in obrambne politike (SVOP). Ob tem Nato in EU dopolnjujeta tudi svoje strateške dokumente. Nato uresničuje vojaško strategijo prek koncepta odvrtačanja in obrambe Evroatlantskega prostora ter krovnega Natovega koncepta razvoja vojskovanja. EU uresničuje Strateški kompas prek oblikovanja krovnega vojaškega koncepta. RS tem procesom sledi s sprejetjem Resolucije o strategiji nacionalne varnosti v letu 2019 in Resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja SV. Prej omenjeni mednarodni in nacionalni dokumenti ter spremembe v varnostnem okolju predstavljajo okvir za izdelavo Vojaške strategije Republike Slovenije.

Vojaška strategija opredeljuje vojaški instrument moči in vojaške strateške cilje RS ter načine za njihovo uresničevanje. Uresničevanje bomo dosegli z ustrezno vojaško držo, s čimer bomo izvajali odvrtačanje in zadrževali ter se soočali z varnostnimi grožnjami čim bliže njihovega nastanka in čim dlje od RS in zunanjih meja EU in Nata. RS se bo pri izvajanju nacionalne obrambe naslonila na kolektivno obrambo Nata in medsebojno pomoč EU, po potrebi bomo delovali tudi samostojno. Pri tem se bo uporabljal celosten in integriran pristop za izvajanje uspešne obrambe in doseganje čim večje odpornosti države in družbe.

Z Vojaško strategijo RS se tudi razvija nacionalna vojaška strateška misel ter se jo povezuje s strateško mislijo in dokumenti Nata in EU.

Vojaška strategija je ena izmed podlag za pripravo, dopolnjevanje in spreminjanje doktrinarnih, normativnih, načrtovalnih in drugih dokumentov na vojaškem in obrambnem področju ter za urejanje različnih vsebinskih vprašanj, povezanih z razvojem obrambnega in nacionalnovarnostnega sistema RS. Uresničevala se bo z dolgoročno zadostnim, stabilnim in predvidljivim zagotavljanjem potrebnih kadrovskih, materialnih, finančnih in drugih virov ter normativnega okvirja za nadaljnji razvoj in delovanje SV in obrambnega sistema. Z Vojaško strategijo Republika Slovenija nadgrajuje procese odzivanja na aktualne in potencialne varnostne razmere samostojno in v okviru Nata ter EU.

2 STRATEŠKI OKVIR

Slovenske vojaške sposobnosti in zmogljivosti so se dokazale kot nenadomestljive za učinkovito obrambo slovenske državnosti, nacionalnih interesov in ciljev ter ohranjanje in zaščito temeljnih vrednot slovenske družbe in našega načina življenja.

Obramba nedotakljivosti in celovitosti državnega prostora je ena najpomembnejših ustavnih kategorij RS, ki osmišlja obstoj obrambnih sil. SV je zato eden izmed temeljev državotvornosti, samobitnosti in identitete RS, slovenskega naroda in slovenske družbe, varnosti RS in njenih državljanov ter ozemeljske celovitosti RS.

Legitimnost SV, kot obrambne sile RS, v slovenski državi in družbi izhaja iz uspešnega opravljanja njenega poslanstva, zakonsko določenih nalog in slovenskih vojaških tradicij. SV je nenadomestljiv element in katalizator nacionalne odpornosti in je v sinergiji z drugimi instrumenti nacionalne moči nosilka vojaške obrambe, sooblikuje in krepi varnost in odpornost države ter vrednote družbe. Varnost države in državljanov je v središču vojaške obrambe in celotnega delovanja SV. SV deluje integrirano v okviru nacionalnovarnostnega in obrambnega sistema RS.

Varnost RS je tesno povezana z varnostjo evroatlantskega prostora in multilateralno ureditvijo sveta. V strateškem interesu RS je ohraniti trdne evroatlantske odnose in krepiti evropske obrambno-vojaške zmogljivosti in njihovo delovanje. Učinkovito delovanje in razvoj SV temelji na prizadevanjih RS in njene družbe za ustrezno organizirano in pripravljeno obrambo nacionalnih interesov in ciljev ter na celoviti, integrirani povezavi nacionalne obrambe RS s kolektivno obrambo v Natu in medsebojno pomočjo EU ter solidarnostno klavzulo v EU. Vse to temelji na uravnoteženi delitvi obrambno-vojaških bremen in tveganj RS z ostalimi državami članicami Nata in EU.

Prostor RS je križišče poti, ki povezujejo Zahodno in Srednjo Evropo z Jugovzhodno Evropo in Bližnjim vzhodom, srednjeevropska celinska območja z Jadranskim morjem, Vzhodno in Jugovzhodno Evropo pa s Padsko nižino. Geostrateški, geopolitični in vojaški položaj v evropskem prostoru omogoča RS politične, gospodarske, družbene, kulturne in druge prednosti ter priložnosti, hkrati pa prinaša tudi varnostna tveganja in grožnje, tudi vojaške. Tak položaj RS zahteva ohranjanje in razvijanje kredibilne vojaške moči kot nenadomestljivega dela nacionalne moči.

RS integrira dogovorjen sorazmeren delež svojih vojaških sil in zmogljivosti v Nato in EU. S tem dejavno sodeluje pri krepitvi odvrtačne in obrambne drže Nata in medsebojne pomoči EU ter pri ohranjanju in vzpostavljanju miru v mednarodnem okolju v okviru Organizacije združenih narodov (OZN), Nata, EU in Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE). Najučinkovitejši način zagotavljanja obrambe RS je kolektivna obramba, ki temelji na enotnosti, solidarnosti in kohezivnosti ter močnih evroatlantskih povezavah. Pri tem je prednostni cilj nacionalna varnost, prednostno izhodišče pa kolektivna obramba.

Sodoben geopolitični, geoekonomski in multipolarni svetovni red z naraščajočo tekmovalnostjo med regionalnimi in velikimi silami postavlja pred preizkušnjo multilateralizem, liberalni politični in ekonomski red ter demokratične vrednote, hkrati se obnavlja in krepi oboroževalna tekma. Konfrontacije in konflikti pod pragom vojne se lahko pojavijo v različnih oblikah in kombinacijah ekonomskega tekmovanja, paravojaških in vojaških delovanj, kibernetičnih vdorov, informacijskega delovanja in zaostrenih političnih konfliktov. Tudi če prerastejo v vojaške spopade in vojne, nasprotniki ne bodo več samo države, temveč tudi različni nedržavni ali nadnacionalni akterji. Povečevanje vojaške ogroženosti na obrobju evroatlantskega prostora zahteva odločno krepitev odvrtačne drže in kolektivne obrambe v okviru Nata, komplementarno pa vpliva tudi na razvoj in prispevanje vojaških zmogljivosti za medsebojno pomoč EU.

Značaj vojne se spreminja tudi zaradi različnih načinov vplivanja in uporabe sile ter vrste dejavnikov in deležnikov v sodobnem varnostnem okolju. Za sodobno vojskovanje so značilne zabrisane meje med državnim in nedržavnim, javnim in zasebnim, prikritim in odkritim, konvencionalnim in nekonvencionalnim, bojiščem in zaledjem, domačim in tujim ter mirom in vojno.

Pričakovani strateški učinki in zelena stanja se dosegajo tudi s tehnološkim napredkom in širitvijo vojskovanja v nove domene in dimenzije. Vojaško delovanje se s kopnega, morja in zraka širi na domeni kibernetkega prostora in vesolja ter krepi v elektromagnetnem spektru in kognitivni dimenziji. Delovanje vojske v vseh domenah in dimenzijah ter dinamična uporaba zmogljivosti v nacionalnem in mednarodnem okviru zahtevata visoko stopnjo njihove razvitosti. Navedeno usmerja težišče razvoja in delovanja SV v tehnološko sodobnejše zmogljivosti, pa tudi v celovito nadgrajevanje njene pripravljenost, odzivnosti in vzdržljivosti.

V prihodnjem varnostnem okolju človek ostaja v središču pozornosti, kljub poudarjenemu tehnološkemu napredku. Samo motiviran, izobražen, usposobljen, sodobno opremljen in psihofizično vzdržljiv pripadnik SV, integriran v pripravljene vojaške enote, bo lahko prispeval k uresničevanju nacionalnih interesov in ciljev. Sodobno bojevanje vključuje vse več (pol)avtonomnih oborožitvenih sistemov, nad katerimi mora človek obdržati nadzor.

3 VARNOSTNO OKOLJE, TVEGANJA IN VOJAŠKE GROŽNJE

Glede splošnih značilnosti varnostnega okolja vojaška strategija sledi opredelitvam prenovljene Obrambne strategije Republike Slovenije.

Koncentracija in zaostrovanje lokalnih in regionalnih nestabilnosti lahko zaradi konfliktnih interesov globalnih centrov moči hitro prerastejo tudi v vojaške demonstracije moči, izzivanja, grožnje, oborožene incidente, obsežnejše spopade in vojne. Vojna v Ukrajini je dokaz, da lahko vojaške grožnje in konflikti, ki se začnejo s hibridnim delovanjem pod pragom vojne, usmerjenim predvsem v spodkopavanje kohezivnosti družbe in stabilnosti države, zelo hitro prerastejo v dolgotrajno in vseobsežno vojno.

Evroatlantski prostor in prostor EU je postal varnostno še bolj občutljiv in tudi ogrožen. Odnosi agresivnih in tekmovalnih držav do Nata in EU bodo v prihodnjih letih ključni za razumevanje in stanje globalnega strateškega konteksta. V svetu konkurenčnih velikih sil si nedemokratske države z agresivno zunanjepolitično agendo vztrajno prizadevajo razširiti svojo moč in vpliv, tudi na vojaškem področju. Strateška vojaška tekmovalnost se pojavlja tudi pri obvladovanju strateških prometnih poti, kibernetkega in informacijskega prostora ter kognitivnega vidika, prelomnih tehnologij in vesolja. V takem spremenljivem mednarodnem varnostnem okolju so lahko interesi in cilji RS tudi vojaško ogroženi.

Sodobne vojaške grožnje se ne pojavljajo samo iz fizične dimenzije, temveč tudi iz drugih dimenzij in domen, pri čemer se uporablja kombinacija mehkega in trdega pristopa in delovanja.

Odvračanje s konvencionalnimi in jedrskimi silami v evroatlantskem prostoru še vedno zagotavlja vojaško ravnovesje in varnost. Delovanje pod pragom vojne, s težiščem na hibridnem delovanju, lahko poruši to ravnovesje in neposredno ogrozi mir, varnost in stabilnost v Evropi. Pri tem obstaja konstantna tendenca naraščanja tovrstnega vojaškega ogrožanja.

Z usklajeno uporabo vojaških, paravojaških in nevojaških zmogljivosti, dezinformacij, propagande in vzbujanjem negotovosti lahko nasprotniki vplivajo na slabitev demokratičnih vrednot,

destabilizirajo uveljavljen način življenja zahodnih družb, spodkopavajo zaupanje v vladavino prava in uradne institucije države, destabilizirajo demokratično urejene sisteme, omejujejo dostop do skupnih dobrin, motijo ali onemogočajo delovanje kritične infrastrukture, spodbujajo in usmerjajo množične nezakonite migracije. Navedeno se lahko stopnjuje tudi s privatizacijo nasilja v obliki zlorabe zasebnih vojaških podjetij, plačancev ipd. Nepričakovano ali zavestno povzročeno součinkovanje več groženj z izjemnimi negativnimi učinki lahko privede do strateških šokov in vojn.

Razvoj novih in prelomnih tehnologij na področjih kibernetike, robotike, umetne inteligence, 3D tiskanja in uporabe biotehnologije, tehnologij zaboljšanje delovanja človeka, kvantnih ter nanotehnologij bo vplival na avtonomnost, učinkovitost, doseg, hitrost in smrtonosnost oborožitvenih sistemov. Spremembe v varnostnem okolju in tehnološki razvoj zahtevajo hitro odločanje in hitrejše odzivanje na grožnje. Tehnološki napredek in dostopnost znanja, izdelkov in tehnologij državnim in nedržavnim akterjem vplivajo na nastajanje novih kompleksnih in težko predvidljivih varnostnih izzivov, groženj in tveganj v vseh domenah in dimenzijah. Tehnološki razvoj povečuje možnosti sovražnega delovanja v informacijskem in kibernetičnem prostoru ter iz veselja, s čimer lahko predstavlja tudi neposredno vojaško grožnjo. Tako je lahko tudi RS, ne glede na njen relativno ugoden geostrateški položaj, neposredno vojaško ogrožena.

Geostrateški položaj in umeščenost RS v globino evroatlantskega prostora in prostora EU določata njen varnostni položaj. Izpostavljeni smo ogrožanju različnih akterjev (držav, koalicij, tekmecev, izzivalcev in različnih nedržavnih akterjev, predvsem posrednih akterjev in teroristov), ki delujejo večinoma pod pragom vojne.

RS je glede na varnostne trende v svetu vse bolj izpostavljena nekonvencionalnim vojaškim, nevojaškim, asimetričnim grožnjam in hibridnemu delovanju, izpostavljenost neposrednim konvencionalnim vojaškim grožnjam, vključno z možnostjo udarov iz razdalje, pa bo postopoma vse bolj mogoča.

RS se tako kot druge članice Nata in EU sooča z vrsto izzivov, groženj in tveganj, ki izvirajo zlasti z vzhodnega obrobja Evrope, posebej iz širšega območja Ukrajine, zahodnega Balkana, Bližnjega in Srednjega vzhoda, Severne in Podsaharske Afrike. Na vzhodnem obrobju Nata in EU je značilno predvsem stopnjevanje vojaških groženj, na jugu in jugovzhodu pa nestabilnost ter asimetrične grožnje s terorizmom in elementi vojaškega ogrožanja. Kot posledica nedokončanih procesov stabilizacije na območju zahodnega Balkana se ohranja raznovrstna radikalizacija in povečuje vpliv zunanjih akterjev. Zato je Balkan za RS najbližje morebitno krizno žarišče, ki ga še dodatno bremeni pritisk migrantov z območja Afrike in Bližnjega vzhoda. Množične, nenadzorovane in nezakonite migracije so lahko povezane tudi s terorizmom. Nestabilne politično-varnostne razmere in oboroževalna tekma tudi na jugovzhodu Evrope opozarjajo na latentno večanje vojaških groženj.

Ob nadaljnjem poslabševanju mednarodnih ali regionalnih politično-varnostnih razmer je lahko RS izpostavljena napadom v kibernetičnem in informacijskem prostoru, napadom na kritično infrastrukturo in terorizmu, ob izrazitejšem poslabšanju pa tudi neposrednim vojaškim grožnjam. S stopnjevanjem ogroženosti se razmere lahko slabšajo, kar povzroča največje izzive pri prehodu od miru prek krize do izrednega stanja ali celo vojne, še posebej, ker so meje med različnimi stanji zabrisane.

4 STRATEŠKI VOJAŠKI CILJI

Strateški vojaški cilji izhajajo iz temeljnih načel, zapisanih v Ustavi Republike Slovenije, nalog iz Zakona o obrambi in nacionalnih interesov ter nacionalnovarnostnih in obrambnih ciljev iz Resolucije o strategiji nacionalne varnosti in Obrambne strategije Republike Slovenije.

Poslanstvo SV je zagotavljati vojaško moč RS, potrebno za uresničevanje in uveljavljanje njenih nacionalnih interesov in ciljev ter skupnih interesov in ciljev v Natu in EU. Temeljni namen SV je integrirano delovanje v vseh domenah in dimenzijah s težiščem na kopenski domeni. SV z vojaškim prispevkom k mednarodnemu miru, varnosti in stabilnosti, ob upoštevanju mednarodnega prava, pomembno prispeva h kredibilnosti izražanja in uveljavljanja interesov in ciljev RS. S sodelovanjem z deležniki v civilnem okolju prispeva k odpornosti države in družbe.

Z vojaškim instrumentom moči, opredeljenimi načini delovanja, pripravljenostjo, odzivnostjo, vzdržljivostjo in povezljivostjo sil za izvajanje nacionalne in kolektivne obrambe RS uresničuje te strateške vojaške cilje:

1. CILJ: zagotovljeno kredibilno in uspešno odvrčanje

Z vojaško močjo, ki bo učinkovito in uspešno povezana in podprta v nacionalnovarnostnem sistemu, Natu in EU, in njeno uporabo bodo zagotovljeni kredibilno in uspešno odvrčanje in prispevki k odvrčalni držbi Nata in EU.

2. CILJ: zaščiteni, zavarovani in obranjeni suverenost, prostorska celovitost in drugi vitalni interesi RS

Uspešno odvrčanje je garant suverenosti, prostorske celovitosti in zagotavljanja vitalnih interesov RS. Natova kolektivna obramba in medsebojna pomoč EU predstavljata tudi obrambo RS. V primeru vojaške ogroženosti bomo prostor in državljane RS branili z naslonitvijo nanju, v skrajnem primeru pa tudi samostojno s SV v sinergiji z vsemi razpoložljivimi zmogljivostmi države.

3. CILJ: kredibilno prispevanje in sodelovanje v kolektivni obrambi in medsebojni pomoči

V primeru neuspešnega odvrčanja, neposredne vojaške ogroženosti ali napada na državo zaveznico ali partnerico na ravni Nata ali EU, bo RS, v okviru skupnih sil, zagotovila kredibilen vojaški prispevek v kolektivni obrambi in medsebojni pomoči. S kolektivno obrambo in medsebojno pomočjo bomo grožnje zadrževali in se z njimi soočali na mestu njihovega nastanka, čim dlje od RS.

4. CILJ: prepoznavno prispevanje k mednarodnemu miru, varnosti in stabilnosti

Za ohranjanje in širjenje mednarodnega miru, varnosti in stabilnosti bomo zagotavljali prepoznavni vojaški prispevek v okviru OZN, Nata, EU, OVSE in koalicij, skladno z mednarodnim pravom ter nacionalnimi zmožnostmi.

5. CILJ: prispevanje k okrepljeni odpornosti države in družbe

SV bo neprekinjeno prispevala h krepitvi večplastne odpornosti države in družbe z izvajanjem izobraževanja in usposabljanja državljanov za vojaško obrambo ter preživetje v skrajnih okoliščinah, s sodelovanjem pri zaščiti in reševanju, varovanju državne meje in kritične infrastrukture, prednostno objektov pomembnih za obrambo države.

5 SLOVENSKA VOJSKA KOT VOJAŠKI INSTRUMENT MOČI REPUBLIKE SLOVENIJE

Nacionalna moč RS se zagotavlja s celostno uporabo instrumentov nacionalne moči in podsistemov nacionalne varnosti ter drugih dejavnosti, ki nanjo vplivajo. RS svoje instrumente nacionalne moči povezuje, krepi in multiplicira znotraj EU in Nata. Skupni interesi in cilji držav članic Nata se uresničujejo s skupno zavezniško močjo, ki je rezultat celostne in usklajene uporabe, zlasti politično–diplomatskega, ekonomskega, obrambno–vojaškega, informacijskega in drugih instrumentov moči oziroma zmožnosti za obrambo.

SV je obrambna sila RS, vojaški instrument moči in najmočnejši ter skrajni instrument moči države za zavarovanje svobode, suverenosti in prostorske celovitosti Republike Slovenije, za odvrščanje napada na njen prostor in za zagotavljanje njenega prispevka h kolektivni obrambi Nata in medsebojni pomoči EU. Center osredotočenja vojaškega instrumenta moči je bojevalna moč.

SV je pomembna povezovalka in gradnik kohezivnosti družbe, domovinskih čustev, nacionalne volje in nacionalne odpornosti. V sinergiji z drugimi deležniki in instrumenti nacionalne moči zagotavlja vojaško obrambo ter sooblikuje in krepi varnost države.

Vir moči SV in s tem RS temelji na domoljubju in pripravljenosti slovenskih državljanov in države za zaščito vrednot, zapisanih v Ustavi RS, slovenske državnosti, nacionalne identitete, kulture in samobitnosti tudi z oboroženim bojem.

SV predstavlja težišče obrambnih zmogljivosti, je nosilka razvoja vojaških zmogljivosti in izvajanja vojaške obrambe države, pri čemer jo podpirajo, dopolnjujejo in krepijo v prvi vrsti civilna obramba, poleg tega pa tudi zmogljivosti za (vojaško) strateško obveščevalno zagotovitev, vojaška diplomacija, strateško komuniciranje, kibernetska varnost in obramba, strateška logistika, informacijsko-komunikacijske zmogljivosti ter deli drugih podsistemov in dejavnosti nacionalne varnosti.

SV je nosilka sposobnosti za zagotavljanje, vzdrževanje in naraščanje vojaške moči RS. K vojaški moči RS z delom svojih dejavnosti prispevajo tudi namenska obrambna industrija, gospodarske družbe, izobraževalne ustanove, znanstvenoraziskovalna središča in nevladne organizacije ter društva, ki opravljajo dejavnosti, povezane z obrambo. Civilno-vojaško sodelovanje, še posebej z lokalno samoupravo, je pomemben dejavnik krepitve vojaške moči.

Ključna merila vojaške moči RS so pripravljenost, odzivnost in vzdržljivost vojaških sil oziroma zmogljivosti ter z njimi sodelujočih delov podsistemov ter dejavnosti nacionalnovarnostnega sistema. Za bojno pripravljenost SV so poglobilni motiviranost za bojevanje, usposobljenost, prilagodljivost, kognitivna odpornost, vitalnost in žilavost njenih pripadnikov ter uvajanje tehnologij, ki bodo multiplicirale učinkovitost posameznega pripadnika SV in vojske kot celote.

RS si lahko kredibilen status v Natu in EU zagotavlja predvsem z gradnjo in vzdrževanjem usklajenega sorazmernega deleža lastnih vojaških sil in zmogljivosti ter s sorazmernim prispevkom za delovanje. Z najrazvitejšim delom bo SV pripravljena za integrirano delovanje v celotnem spektru bojevanja in za delovanje v konfliktnih visoke intenzivnosti, samostojno ali v okviru večnacionalnih sil. Z drugimi silami in zmogljivostmi bo sposobna izvajati bojne naloge in podporno delovanje na nacionalnem ozemlju.

RS bo težiščno razvijala vojaške sile in zmogljivosti za nacionalno obrambo, skladne z zavezami v Natu in EU. Razvijala bo predvsem taktične zmogljivosti in delovala pretežno v kopenski domeni, podprta z elementi iz kibernetske, zračne, vesoljske in pomorske domene. S kredibilnostjo in delovanjem kompetentnih posameznikov v Natu in EU bo zagotovila učinke v

vseh domenah in sodelovala v procesu odločanja na operativni ter strateški ravni obeh organizacij. Osredotočenost na človeški dejavnik bo ključ do uspeha.

V miru in krizah SV izpolnjuje naloge z mirnodobno sestavo, v katero spadajo stalna sestava, vpoklicana rezerva in vojaki na prostovoljnem služenju vojaškega roka ter, v primeru ponovne uvedbe vseh sestavin vojaške dolžnosti tudi vojaki na obveznem služenju vojaškega roka. Stalna sestava zagotavlja vojaške kompetence, znanja in veščine ter vojaški in bojni etos, jih prenaša na ostale segmente mirnodobne sestave, s čimer tudi v miru krepi bojni značaj SV.

S stopnjevanjem ogroženosti in verjetnosti prehoda iz miru v izredno stanje ali vojno se mirnodobna sestava SV postopno povečuje in preoblikuje v vojno sestavo. Takšno naraščanje SV se izvede po načelu integriranosti stalne in rezervne sestave. Za učinkovito naraščanje sil so mirnodobna poveljstva in enote SV smiselno teritorialno umeščene v nacionalni prostor, čim bolj vključene v lokalno družbeno okolje in vključene v zagotavljanje večplastne odpornosti države in družbe v sodelovanju z državnimi organi ter lokalno skupnostjo.

Rezervno sestavo SV bodo tvorile različne oblike pogodbene rezerve in tudi obvezna rezerva. Rezervna sestava ne zagotavlja samo številčnosti, temveč tudi kakovost. Prispeva specialistične kompetence zdravstva, informatike, kibernetike, logistike, inovativnih tehnologij in drugih področij.

Udarni, manevrski del SV so premestljive sile, ki predstavljajo sile za posredovanje in glavne sile. S svojo pripravljenostjo in odzivnostjo tvorijo prvi ešalon nacionalne obrambe, zagotavljajo odzivne sile, predpozicionirane sile, sile za mednarodne operacije in misije ter so z delom deklariranih in pridruženih sil pripravljene za kolektivno in skupno obrambo. Popolnjuje jih stalna sestava, dopolnjena s pogodbeno rezervo. Najmanj polovica sil kopenske komponente bo premestljivih, najmanj petina teh pa bo v visoki stopnji pripravljenosti. Izgrajene premestljive sile bodo sposobne delovati v konvencionalnih in asimetričnih oblikah bojnega delovanja, vojaška oborožitev in oprema pa bosta zagotavljali optimalno zaščito ter podlago za doseganje ustrezne stopnje poveztivosti. Že v miru, še posebej pa ob naraščanju SV bo premestljivi del izvajal usposabljanje in urjenje dodatnih pripadnikov za zagotavljanje lastne vzdržljivosti in jih integriral v svojo strukturo.

Nepremestljive sile kot prostorski del SV večinoma predstavljajo dopolnilne sile namenjene za vojaško obvladovanje in obrambo prostora RS, podporo države gostiteljice ter sobojevanje in sodelovanje z lastnimi premestljivimi in zavezniškimi silami v RS. Ob naraščanju SV bo nepremestljivi del izvajal usposabljanje in urjenje dodatnih pripadnikov za zagotavljanje lastne vzdržljivosti in popolnitev novih enot ter jih integriral v enovito vojno strukturo SV.

Pogoje za delo in razvoj SV zagotavlja institucionalni del SV. Institucionalni del bo opravljal funkcije na področjih vojaških izobraževanja, usposabljanja, razvoja, raziskav, simulacij, pridobivanja in upravljanja kadra, administrativne podpore in celostne skrbi za pripadnike, zdravstva, infrastrukture, oskrbe, opremljanja in vzdrževanja, informacijsko-komunikacijske podpore, upravljanja financ, delovanja vojašnic, prostorske logistike in civilno-vojaškega sodelovanja. Institucionalni del s področij vojaškega izobraževanja in usposabljanja bo zagotavljal dodatna razvojna jedra za naraščanje sil SV, preostali del strukture institucionalnega dela pa bo izvajal usposabljanje in urjenje dodatnih pripadnikov za zagotavljanje lastne vzdržljivosti in oblikovanje dodatnih zmogljivosti in sil.

6 NAČINI ODVRAČANJA IN VOJAŠKE OBRAMBE REPUBLIKE SLOVENIJE TER DRUGIH OBLIK UPORABE SLOVENSKE VOJSKE

RS izvaja odvrčanje in vojaško obrambo ter dosega večino vojaških strateških ciljev predvsem v okviru Nata in EU. Del ciljev, predvsem zagotovitev učinkovitega vojaškega prispevka k okrepljeni odpornosti države in družbe, pa dosega tudi samostojno. Načini izvajanja odvrčanja in vojaške obrambe ter drugih oblik uporabe SV morajo izražati kredibilnost delovanja RS in njeno sposobnost, da po potrebi uresničevanje svojih interesov in ciljev učinkovito podpre s celostnim, integriranim in fleksibilnim delovanjem vseh instrumentov nacionalne moči, s poudarkom na SV. V nadaljevanju sta opisana koncept in načini uresničevanja vojaških strateških ciljev.

Vojaška strategija RS operacionalizira tudi Natova koncepta odvrčanja in vojaške obrambe ter razvoja vojskovanja zavezništva in s tem RS. S tem predstavlja jedro in glavno vodilo načinov uporabe vojaškega instrumenta moči za doseganje vojaških strateških ciljev.

RS bo s kredibilno vojaško močjo s široko in sinergijsko mrežo povezav (integriranost) izvajala odvrčanje, zadrževala ter se soočala z varnostnimi grožnjami čim dlje od nacionalnega, EU in Natovega prostora ter vzdrževala pripravljenost za hitro odzivanje. Tako bo zmanjševala svojo ranljivost in ranljivost svojih zaveznikov in partnerjev. S stalnim situacijskim zavedanjem in predvidevanjem ter informiranim sprejemanjem odločitev v realnem času (pravočasnost) bo podaljševala razpoložljivi čas za krepitev in naraščanje obrambne sposobnosti za soočenje z (naj)bolj skrajnimi varnostno-obrambnimi in vojaškimi grožnjami. V povezavi z izpostavljenim odvrčanjem in obrambo so nujna odzivnost, okretnost in hitra prilagodljivost (agilnost) v delovanju. Agilnost se nanaša na fizično in kognitivno dimenzijo. Tveganja, ki izhajajo iz izpostavljenosti in agilnosti, lahko zmanjšujejo našo odpornost, hkrati pa z individualno in družbeno trdoživostjo izkazujemo našo odločenost vztrajanja in sposobnost prilagajanja na obsežnejše in intenzivnejše spremembe v okolju. Delovanje SV prežema preudarnost, ki se izkazuje s pravočasno in čim bolj celovito presojo razmer ter okoliščin, v katerih uresničujemo zastavljene cilje, da bi se izognili nerazumnemu tveganju in preprečevali neželene učinke. Pri tem bomo čim bolj krepili svoje prednosti in blažili svoje pomanjkljivosti/ranljivosti, hkrati pa skušali pri nasprotnikih doseči ravno obratno, kar bomo multiplicirali z intenzivno rabo orodij strateškega komuniciranja.

Načini odvrčanja, vojaške obrambe in drugih oblik uporabe SV

SV uresničuje vojaške strateške cilje s šestimi načini: (1) umeščanjem človeka v središče delovanja SV, (2) izgradnjo vojaških zmogljivosti za prihodnost, (3) sposobnostjo naraščanja sil, (4) upravljanjem vojaške drže, (5) vojaško obrambo RS in (6) sodelovanjem z drugimi elementi nacionalnovarnostnega sistema in civilno družbo.

6. 1 Umeščanje človeka v središče delovanja SV

SV povezuje različne dejavnike, med katerimi je, kljub tehnološkemu in tehničnemu razvoju, v ospredju še vedno človek. Vojaška moč je odvisna od trdoživosti in odpornosti ne samo pripadnikov SV, temveč celotnega prebivalstva RS.

Pri umeščanju človeka v središče delovanja SV bomo upoštevali splošne značilnosti slovenske družbe, kot tudi globalne trende in zgodovinske izkušnje ter potrebe SV. Navedene okoliščine vplivajo na zaznavanje ogroženosti, motiviranost za obrambo, pridobivanje kadrov, izobraževanje, usposabljanje, zadrževanje in izhod iz različnih oblik vojaške službe in predvsem na delovanje.

Za pridobivanje in zadrževanje kadrov v SV je nujno: zagotavljati kadrovske vire z rednim seznanjanjem in sodelovanjem s civilno družbo in prepričljivimi strateškimi komunikacijami;

spodbujati različne oblike čim bolj zgodnjega prostovoljnega obrambno-vojaškega usposabljanja državljanov, skladnega z demokratičnimi in mednarodnopravnimi normami; čim bolj upoštevati pričakovanja posameznikov in jih usklajevati z interesi vojaške organizacije, z zavedanjem, da vojska omogoča uresničevanje individualnih interesov znotraj enotnih vojaških kolektivov; pripadnikom zagotavljati pridobitev in nadgradnjo kompetenc, ki jim bodo omogočile razvoj znotraj SV in konkurenčnost na trgu delovne sile ter prehod v civilno okolje; s sistemom kariernih poti zagotavljati enake pogoje in možnosti za vse, ob upoštevanju zahtevanih standardov po načelu »pravi človek na pravem mestu«; uvajati nove tehnologije, ki posameznika razbremenjujejo in ga delajo učinkovitejšega; krepiti koncept državljana v uniformi, ki lahko izbira med različnimi oblikami vojaške službe kot enega izmed vidikov življenja družbeno odgovornega državljana.

Krepitev človeškega dejavnika, s fizičnega in kognitivnega vidika, bo zagotavljala uresničevanje poslanstva in nalog SV, odpornost na nasprotnikovo delovanje, in bo omogočala učinkovito izrabo ter nadzorovanje bojnih sistemov. To bo pomemben prispevek h krepitvi bojnega značaja SV in oblikovanju razmer za prevlado zavezniških sil v operativnem okolju prihodnosti.

SV mora sodelovati z izobraževalnimi in znanstvenoraziskovalnimi ustanovami ter gospodarskimi družbami doma, se ciljno izobraževati v tujini, pomembno vlogo pri tem pa morajo imeti tudi mednarodno delovanje pripadnikov SV, vojaška obveščevalna dejavnost in vojaška diplomacija.

Pridobljeno znanje in kompetence je treba ustrezno analizirati, upravljati in uporabljati. Pridobivanje ljudi in proces njihove preobrazbe v kompetentne pripadnike SV je osnovna dejavnost, ki omogoča njeno delovanje.

Pri delu z ljudmi se usmerimo zlasti na etiko, moralo, domoljubje, vrednote in občutek pripadnosti SV. Pri naštetem in razvoju kadrov splošno ima izrazito vlogo voditeljstvo. Poveljniki in vodje morajo voditi z osebnim zgledom in enotnimi standardi pri delu z ljudmi in izvajanju nalog.

6.2 Izgradnja vojaških zmogljivosti za prihodnost

Zmogljivosti bomo gradili preudarno na izkušnjah iz preteklosti in s pogledom v prihodnost. Pri izgradnji SV bomo uveljavili trdno, a razvojno naravnano strukturo, ki bo omogočila agilno prilagajanje in uveljavljanje sprememb v odvisnosti od okoliščin in razvojnih trendov. Zagotovljeni bodo integriranost in interoperabilnost ter dosledno uveljavljanje Natovih standardov in novih tehnologij ter zmogljivosti, ki bodo dodana vrednost vojaškemu delovanju.

RS bo imela smiselno širok nabor vojaških zmogljivosti, ki se bodo sposobne odzivati na grožnje in izzive sedanosti in prihodnosti. Končni cilj izgradnje zmogljivosti je, da te zagotavljajo kredibilno vojaško silo, ki je primarno namenjena bojevanju. Z delom sil bo SV sposobna (so)delovati tudi z drugimi deležniki sistema nacionalne varnosti pri soočanju z nevojaškimi grožnjami.

Transparentna nabava sodobne oborožitve in opreme ter njeno uvajanje, vzdrževanje in nadgrajevanje, vlaganje v inovacije in razvoj, postopna in preudarna graditev slovenske obrambne industrije ter sodelovanje v večnacionalnih projektih bodo sestavni deli dolgoročne graditve sodobnih in učinkovitih zmogljivosti SV in družbene podpore za njihovo izgradnjo.

Zagotovitev kadrovske, finančne, materialne in drugih virov ter normativnega okvirja v celotnem življenjskem ciklu zmogljivosti mora biti natančno opredeljena že v procesu sprejemanja odločitve o razvoju zmogljivosti. Ob tem je treba pozornost nameniti tudi vključevanju strateških partnerjev na način, da bo nabavljena oprema in oborožitev omogočala kompatibilnost in interoperabilnost v prvi vrsti deklariranih sil, v čim večji meri pa celotnih sil SV.

Percepcija zmožnosti in moči države in vojske je tesno povezana s članstvi v zavezništvu in mednarodnih povezavah. Pri tem je treba zagotavljati integriranost in interoperabilnost. RS bo to dosegala tudi s skupnim razvojem, nabavami in usposabljanjem z zaveznicami ter partnerji, s čimer bomo optimizirali tudi vzdrževanje oborožitve in opreme ter oskrbo.

6.3 Zagotavljanje sposobnosti naraščanja sil

SV mora zagotavljati in ohranяти sposobnost obnove (regeneracije) in krepitve kvalitativnih in kvantitativnih zmogljivosti. Večje in bolj izražene kot bodo grožnje do RS, bolj se bo izražala potreba po trdoživosti in s tem naraščanju vojaške moči.

Sposobnost naraščanja bo zagotovljena z zadostnim popolnjevanjem stalne sestave in pogodbene rezerve ter nadaljnjim razvojem in implementacijo različnih oblik pogodbene rezerve in lahko tudi obvezne rezerve SV. Naraščanje bo temeljilo predvsem na prostovoljnosti in uporabi znanj ter veščin, pridobljenih v civilnem življenju. Na podlagi odločitev pristojnih organov bo naraščanje lahko temeljilo tudi na obvezni rezervi ter možnosti selektivne oziroma splošne vojaške obveznosti ter uvedbi vseh sestavin vojaške ter materialne in delovne dolžnosti. Tudi tako okrepljena SV bo tesno povezana z zavezniki in partnerji v Natu in EU.

SV že v miru vzpostavlja pogoje, izdeluje analize, koncepte, načrte, programe, plansko organizacijsko strukturo in vojne formacije, kar bo omogočalo povečevanje SV do potrebnega obsega. Ti dokumenti bodo predvideli večfazno in postopno naraščanje v odvisnosti od situacije. Vsak pripadnik mirnodobne sestave SV bo imel svojo vlogo pri naraščanju. Vse enote bodo imele v svoji strukturi stalna razvojna jedra, ki bodo zagotavljala pogoje za njihovo naraščanje.

RS, in težiščno SV, bo namenila ustrezno pozornost seznanjanju, motiviranju, usposabljanju in urjenju državljanov za pridobivanje vojaških kompetenc. Podpirala in sodelovala bo z organizacijami, zavodi, podjetji in društvi, ki razvijajo za SV pomembne kompetence kot so zdravstvene, kibernetске, strelske in informacijske, veščine preživetja v naravi itn.

Predhodni pogoji za pravočasno naraščanje vojaške moči so nenehno vzdrževanje situacijskega zavedanja, pravočasna priprava ocene ogroženosti, jasen in hiter proces sprejemanja strateških odločitev, integracija procesa naraščanja v mirnodobno delovanje SV ter vzpostavljena infrastruktura in drugi materialni pogoji, ki bodo naraščanje omogočali. Pri tem je izjemno pomembna vez med SV in posamezniki ter družbo.

6.4 Upravljanje vojaške države samostojno, z zavezniki in partnerji

Upravljanje vojaške države SV je sestavni del širše vojaške države Nata in EU, zavezniških in partnerskih sil, s katerim zagotavljamo predvsem uspešno odvrčanje in prispevamo k izpolnjevanju drugih ciljev. Učinkovito upravljanje vojaške države zagotavlja najbolj optimalno razporeditev in uporabo sil ter zmogljivosti SV. Posebno pozornost je pri tem treba nameniti prehodom iz miru, v krizo, izredno stanje in vojno. To je temelj za uspešno in učinkovito izvajanje vojaških aktivnosti v celotnem spektru delovanja, doma in v tujini, samostojno, v tesnem sodelovanju z drugimi deležniki nacionalnovarnostnega sistema RS in zavezniškimi in partnerskimi vojaškimi (in drugimi) silami in zmogljivostmi.

SV z nenehnim delovanjem v zavezništvi, partnerstvi in koalicijah, s težiščem na Natu in EU, predvsem z zagotavljanjem kredibilnega prispevka v mednarodnih operacijah, misijah, aktivnostih in drugih zavezah dejavno podpira skupne napore za vzdrževanje in utrjevanje regionalnega in globalnega miru, varnosti in stabilnosti. Skladno z interesi in cilji RS bo SV razvijala, krepila in nadgrajevala dvo- in večstransko sodelovanje v širši regiji Zahodnega Balkana. Z vsem

navedenim zagotavljamo izpostavljeno obrambo, širimo pas miru, varnosti in stabilnosti okrog RS, EU in Nata ter neposredno krepimo nacionalno varnost RS.

Operativno okolje prihodnosti (okolje delovanja SV) narekuje vzdrževanje in upravljanje vojaške države, ki bo celovito integrirana v nacionalno in mednarodno okolje, v vse prostore, domene in dimenzije delovanja ter ravni vojskovanja. Preudaren, agilen in odločen pristop bo jasno izkazal politično voljo Republike Slovenije ter omogočil silam in zmogljivostim preventivno in zgodnje soočanje z vsemi grožnjami, utemeljeno na čim bolj celovitih obveščevalnih informacijah.

Pravočasno in ustrezno odzivanje SV je odvisno od ustreznega delovanja obveščevalnih organov. V sodelovanju z nacionalno obveščevalno skupnostjo in tujimi viri informacij, povezanostjo in sinhronizacijo s sistemom spremljanja in izmenjave obveščevalnih podatkov Nata in EU je zagotovljeno zaznavanje groženj, zgodnje opozarjanje in obveščanje, situacijsko zavedanje in celovito razumevanje ter predvidevanje operativnega okolja.

SV bo vojaško držo upravljala:

- s sodelovanjem pri nadaljnjem razvijanju in uporabi bolj robustnega, integriranega vojaško obveščevalno-izvidniškega sistema ter namenjanjem posebne pozornosti prepoznavanju in odzivu na grožnje, ki niso geografsko določene;
- z uporabo in razvojem sil in zmogljivosti za preventivno in kontinuirano soočanje z grožnjami, predvsem v cilju odvratanja ter pripravljenostjo za ustrezen in prožen odziv na nepredvidljive dogodke;
- s sinhronizirano strategično komuniciranjem na vseh ravneh, poznavanjem ciljnih skupin in okolja delovanja, natančnim načrtovanjem in zmožnostjo vpliva na vedenje ciljnih populacij;
- s stalnim zagotavljanjem ustreznih prispevkov k operacijam, misijam, aktivnostim, odzivnim silam in drugim zavezam skladno z opredeljenimi nacionalnimi interesi RS;
- z nadaljnjim razvojem aktivnosti podpore države gostiteljice in pripravljenostjo za izvajanje takih nalog, z zagotavljanjem vojaške mobilnosti preko RS ter sodelovanjem z varnostnimi in drugimi organi v RS;
- z vztrajno krepitvijo obsega, kompleksnosti in realističnosti kolektivnih urjenj in vaj na nacionalni in mednarodni ravni, vključno s proaktivnim sodelovanjem z Natom in EU;
- z neprekinjenim razvojem, dopolnjevanjem in izvajanjem načrtov delovanja SV, ki bodo usklajeni z načrti Nata in EU ter vključevali potrebne domene;
- z iskanjem priložnosti za prevzemanje vidnejše vloge na posameznih področjih v Natu in EU;
- s krepitvijo in izkoriščanjem nacionalne obrambne industrije, razvojnoraziskovalnih ustanov ter inovativnih pristopov kot dejavnikov družbene odpornosti in krepitve vpliva v Natu in EU.

Predhodni pogoj za učinkovito upravljanje vojaške države je doseganje in vzdrževanje bojne pripravljenosti, odzivnosti in vzdržljivosti sil SV. To je osredotočenje vojaškega instrumenta moči in mora postati temeljna dejavnost ter del vojaške kulture ne glede na druge naloge. Temeljni elementi pripravljenosti so ustrezna kadrovska in materialna popolnitev, zgrajena vojaška infrastruktura, ustrezna usposobljenost in izurjenost, zgrajene zmogljivosti, doseženi standardi ter izvedljivost načrtov uporabe in delovanja. Ustrezna pripravljenost omogoča odzivnost sil.

Strateško komuniciranje, usklajeno z zaveznici in partnericami, mora biti sestavni del upravljanja vojaške države in ga podpirati. Delovati mora kot multiplikator učinkov, predvsem za ohranjanje zaupanja lastne javnosti in okrepitev odvratanja.

6.5 Vojaška obramba Republike Slovenije z naslonitvijo na Nato in EU

Vojaška obramba RS, na podlagi predpisov RS in uporabe določil Severnoatlantske ter Lizbonske pogodbe, prednostno temelji na odvrtačanju morebitnega nasprotnika. To pomeni, da skladno z nalogami iz Zakona o obrambi in s 3. členom Severnoatlantske pogodbe temelji na ustrezni stopnji lastne obrambne sposobnosti, na podlagi 5. člena Severnoatlantske pogodbe, na kolektivni obrambi in na podlagi 42.7 člena Lizbonske pogodbe na medsebojni pomoči. Po potrebi bo RS s celovitim in integriranim delovanjem sodelovala pri kolektivni obrambi zaveznic in medsebojni pomoči EU.

Vojaška obramba RS bo koncipirana, načrtovana in oblikovana tako, da se bo sposobna odzvati na vojaško ogrožanje ali oborožen napad na državo v okviru kolektivne obrambe, medsebojne pomoči ali samostojno. Vojaška obramba ima glede na vojaško moč države, obseg in strukturo SV, sistem poveljevanja, pripravljenost, odzivnost in odpornost ter vključenost v Nato in EU v prvi vrsti odvrtačalen značaj, s ciljem odvrtni napad oziroma onemogočiti nadzor ali kakršnokoli drugačno zlorabo prostora RS. V primeru vojaškega ogrožanja ali napada bo SV, s podporo vseh ostalih deležnikov obrambe in nacionalne varnosti ter angažiranjem celostnega pristopa k obrambi branila državo in državljane odločno in vztrajno, s ciljem zagotovitve časa in okoliščin za delovanje zavezništva oziroma medsebojne pomoči EU ter v sodelovanju z njima zagotovila suverenost, prostorsko celovitost in druge vitalne interese RS.

Vojaški vidik nacionalne varnosti RS bomo krepili s kredibilnim in uspešnim delovanjem SV v Natu in EU s težiščem na odvrtačanju in z učinkovito ter uspešno vojaško držo.

Delovanje SV kot nosilke vojaške obrambe temelji na celostnem in integriranem pristopu. SV lahko vojaško obrambo izvaja uspešno le ob učinkovitem delovanju številnih funkcij države, vključno z materialno in zdravstveno oskrbo, zagotavljanjem energije, transporta in informacijsko-komunikacijske podpore ter drugih. SV pri tem težiščno podpira civilna obramba. Pomembno je, da civilna obramba prispeva k operativnim zmogljivostim SV v različnih stopnjah pripravljenosti in fazah naraščanja. Načrtovanje delovanja civilne obrambe temelji na pravočasno izkazanih potrebah SV ter stalnem usklajevanju s subjekti civilne obrambe. Celosten in integriran pristop zagotavljamo s povezanostjo SV z drugimi instrumenti nacionalne moči in integracijo SV v večje vojaške formacije, skupaj z zavezniki in partnerji.

Vojaška obramba se ob neuspešnem odvrtačanju izvaja z neposredno obrambo v okviru kolektivne obrambe Nata in medsebojne pomoči EU ali s samostojno nacionalno obrambo, ki lahko skladno z varnostno situacijo vključuje tudi nekonvencionalno delovanje.

SV bo:

- delovala skladno s situacijskim zavedanjem, pravočasnim prepoznavanjem varnostnih groženj, z analitično presojo stanja in predvidevanjem razvoja situacije;
- s pripravljenostjo, odzivnostjo in vzdržljivostjo sil neprekinjeno odvrtačala vojaške grožnje;
- s prepoznavanjem in nevtralizacijo vojaških groženj v okviru kolektivne obrambe in medsebojne pomoči se soočala z grožnjami RS čim dlje od prostora RS;
- sodelovala z drugimi deležniki RS, EU in Nata pri odzivu na varnostne grožnje in izzive, ki vsebujejo elemente vojaških groženj, vključno z delovanjem pod pragom vojne;
- ob zaostrovanju varnostnih razmer izvajala naraščanje in mobilizacijo;
- s pravočasno razmestitvijo povečanega obsega sil skupaj z zavezniki in partnerji preprečevala neposredno vojaško ogrožanje RS ter skupaj z njimi izvajala vojaško obrambo RS;

- v vseh fazah izvajanja vojaške obrambe zagotavljala pogoje za svoje delovanje, pri čemer bo težiščno podprta s strani civilne obrambe in zaveznikov,
- podpirala izvajanje koncepta celostne obrambe RS kot pristopa celotne države k nacionalni obrambi;
- tudi v neugodnem okolju izvajala vojaško obrambo, vključno z nekonvencionalnim delovanjem, samostojno ali skupaj z zavezniki in partnerji, do ponovne vzpostavitve suverenosti v celotnem prostoru RS.

6.6 Sodelovanje SV z drugimi elementi nacionalnovarnostnega sistema in civilno družbo

Podpora drugim elementom nacionalnovarnostnega sistema ni osnovna naloga SV, vendar je SV je z delom svojih sil in sredstev vedno pripravljena sodelovati z njimi z namenom krepitve nacionalne odpornosti. Večplastna odpornost države in družbe prispeva k sposobnosti odvratanja in obrambe pred kakršnimikoli oblikami napada. Posebno pozornost bo SV namenila sodelovanju pri zaščiti, reševanju in pomoči ter sinergiji delovanja z notranjo varnostjo. S tem bomo krepili zaščito in varnost ljudi in tako prispevali k stabilnemu in varnemu okolju.

Vojaška obramba se dopolnjuje s civilno obrambo, kar omogoča doseganje sinergijskih učinkov pri soočanju tako z vojaškimi kot nevojaškimi grožnjami. Prvine civilne obrambe, med drugim gospodarska obramba, psihološka obramba, druge nevojaške oblike obrambe, z ukrepi, dejavnostmi in zmogljivostmi podpirajo delovanje SV, zavezniških in partnerskih sil pri izvajanju odvratanja in vojaške obrambe.

Vojaško obrambo države ter delovanje SV in zaveznikov se bo podpiralo in krepilo z ukrepi in dejavnostmi civilne obrambe ter civilnimi zmogljivostmi. Številne funkcije v družbi podpirajo vojaško delovanje, prvenstveno na področju oskrbe z energenti, zdravstva, transporta, informacijsko-komunikacijske podpore, oskrbe z vodo in hrano kot tudi drugih potreb. Prispevek civilne obrambe k izgradnji in ohranjanju tudi povečanih obsega in strukture SV je izrednega pomena. Pravočasno in celovito izkazane potrebe SV in zaveznikov bodo nujen vhodni element za načrtovanje in delovanje civilne obrambe.

V vojaško obrambo države so skozi celostno delovanje obrambnih sil lahko vključeni deli organizacij in društev delujočih na obrambnem področju in samoorganizirani državljani, ki bodo pri vojaškem delovanju vključeni v enotno linijo vodenja in poveljevanja SV. S tem namenom bo SV okrepila svoje delovanje v družbi in spodbujala celosten in integriran pristop k nacionalni varnosti in obrambi, pri čemer bo iskala sinergije na področjih infrastrukture, izobraževanja in usposabljanja ter skupnega načrtovanja.

SV bo s prilagodljivo organizacijsko strukturo pripravljena na stalno, učinkovito in integrirano delovanje z drugimi deležniki sistema nacionalne varnosti in sodelovanje z lokalnimi skupnostmi. Tako bo prispevala k pripravljenosti državljanov za obrambo države, ozaveščenosti in odpornosti družbe.

Odvračenje, vojaško obrambo in druge oblike uporabe SV načrtujemo skozi preudaren in celovit proces vojaškega načrtovanja delovanj. Skupina načrtov delovanj SV, Ukrepi kriznega odzivanja, Organizacijsko-mobilizacijski razvoj ter Načrt mobilizacije SV sestavljajo Načrt uporabe SV, ta pa predstavlja enega od stebrov Obrambnega načrta RS. SV bo Načrt uporabe SV ciklično pregledovala in po potrebi prilagajala in nadgrajevala.

SV bo proaktivno s preostalimi instrumenti nacionalne moči pripomogla k zagotavljanju učinkovitega odzivanja na sodobne grožnje. Eden izmed temeljnih dejavnikov takega pristopa je seznanjanje in vplivanje na izbrane javnosti z usklajenim strateškim komuniciranjem.

7 IMPERATIVI RAZVOJA SLOVENSKE VOJSKE

Z imperativi razvoja SV določamo, kaj je treba zagotoviti za doseganje zelenih vojaških učinkov v prihodnosti. Učinke bomo dosegali samostojno, v okviru Nata in EU pa bodo ti zagotovili odločilno vojaško prednost v vse bolj kompleksnem operativnem okolju. Pri tem je za SV ključnega pomena vzdrževanje strateških partnerstev v zavezništvu, EU in regionalno povezovanje.

Za uresničevanje nacionalnovarnostnih in obrambnih interesov in ciljev RS, njenih političnih zavez v Natu in EU, njene kredibilnosti ter za uresničevanje vojaških strateških ciljev, bo RS namenila zadosten delež bruto družbenega proizvoda za obrambno področje. SV bo morala biti ustrezno popolnjena s pripadniki stalne in pogodbene rezervne sestave, s katerimi bo zagotavljala, vzdrževala in razvijala zadostne vojaške zmogljivosti in sile za izpolnjevanje mirnodobnih nalog ter zagotavljala sposobnost naraščanja sil.

Temeljni imperativ bo zagotavljanje kadrov z ustreznimi sposobnostmi in znanji za delovanje v tekmovalnem okolju, v nejasnih situacijah in za uporabo sodobne tehnologije v večdomenskem in večdimenzionalnem okolju. Kadre bomo kontinuirano razvijali in s tem krepili njihovo kognitivno moč za odpornost in odzivanje na sodobne grožnje ter nadzor nad daljinsko vodenimi, robotiziranimi in avtonomnimi bojnimi sistemi. Krepitev profesionalizma bo kontinuiran proces.

Pomemben dejavnik vpliva na vojaško delovanje so hitre družbene spremembe, povezane z napredkom znanosti in tehnologije. Akterji, ki bodo lahko uporabili tehnologijo za razvoj novih zmogljivosti, bodo imeli pomembno prednost. Pripadniki SV bodo morali biti informacijsko usposobljeni in digitalno povezani, sposobni intuitivnega delovanja v informacijskem okolju, s sposobnostjo delovanja brez omrežja, v primeru motenja ali onesposobitve in v geografsko ločenem prostoru. V takšnem okolju bo zagotavljanje kadra z ustreznimi intelektualnimi in psihološkimi sposobnostmi ter veščinami predstavljalo velik izziv.

Izziv pri delovanju SV bodo predstavljali novi oborožitveni sistemi (robotski in avtonomni sistemi, umetna inteligenca, kibernetika, sistemi, ki podpirajo domeno vesolja, hipersonična orožja, večnamenski sistemi, kvantne tehnologije) in kognitivna, predvsem informacijska preobremenjenost v procesu sprejemanja in prenosa odločitev. Dodatni dejavnik vpliva, povezan s tehnološkim razvojem, je konvergenca. Večina nove tehnologije je povezana in se prepleta z drugimi tehnologijami. Bodoče konvergenca so nepredvidljive in potencialno ogrožajoče, še zlasti na področjih biotehnologije in povezanih bioloških znanosti. Spremljanje trendov razvoja nastajajočih vojaških tehnologij bo ključno pri prepoznavanju zmogljivostnih vrzeli, kar bo podlaga za razvoj in izgradnjo bodočih sil.

Delovanje v visoko tekmovalnem informacijskem okolju, kjer informacija ni več le ojačevalec drugih virov moči, temveč je moč sama po sebi, zahteva razvoj tehnologij in zmogljivosti za doseganje učinkov v kognitivni domeni. Nove tehnologije, predvsem tiste, ki vplivajo na vedenje ciljnih populacij, nakazujejo temeljito spremembo bojevanja v prihodnosti.

SV bo sposobna delovati v fizični, virtualni in kognitivni dimenziji, samostojno in v sodelovanju z zavezniki ter partnerji. Znotraj tega bomo s posamezniki sodelovali v večdomenskem poveljevanju in s tem zagotavljali del informacij, ki so za RS strateško pomembne. Hitro pridobivanje, varna izmenjava, analiziranje in uporaba informacij bo ključnega pomena. Pri tem

bo treba povezati različne akterje v vojaškem in civilnem okolju, doma in v tujini, kar bo omogočilo skupno razumevanje in ustrezno načrtovanje za doseganje ustreznih učinkov.

SV bo za krepitev svojega vpliva med zaveznicami in partnericami iskala še neizkoriščene priložnosti, s katerimi bo uveljavljala nacionalne interese in cilje. SV bo razvijala zmogljivosti, ki temeljijo na primerljivih prednostih in so posebnega nacionalnega pomena.

SV bo bojevalno moč vse bolj krepila tudi z uvajanjem daljinsko vodenih robotiziranih in avtonomnih sistemov, ki jih mora nadzorovati človek. Z njihovo podporo si bo SV postopno zagotavljala odločilen manever. V fizični, še posebej pa v virtualni in kognitivni dimenziji, bodo vse pomembnejše nekinetične zmogljivosti.

Pomemben dejavnik vpliva na bojevalno moč SV bodo spremembe v okolju in načinu vojskovanja, ki ga kontinuirano spreminjajo in dograjujejo morebitni nasprotniki. Nove doktrine in zmogljivosti bodo lahko predstavljale povsem drugačne izzive in grožnje, s katerimi se bomo zavezniki soočili v večdomenskem in večdimenzionalnem prostoru.

Razvoju sodobnih tehnologij in spremembam v operativnem okolju morajo slediti tudi predpisi, ki urejajo delovanje SV v nacionalnem in mednarodnem okolju. Pri dopolnjevanju in nadgrajevanju predpisov bo SV potrebovala ustrezno podporo pristojnih oblasti.

Za nadaljnji razvoj profesionalizma in doseganje višjih standardov pripravljenosti, odzivnosti, vzdržljivosti in interoperabilnosti posameznikov in enot ter opravljanje različnih oblik vojaške službe je treba delovnopravne in druge predpise bolj prilagoditi naravi poklicne vojske dopolnjene z različnimi oblikami pogodbene rezerve.

8 ZAKLJUČEK IN KAKO NAPREJ

Vojaška strategija RS je dokument, ki na strateški ravni opredeljuje izvajanje vojaške obrambe in uporabo SV kot vojaškega instrumenta moči RS. Vojaška strategija zapolnjuje dosedanjo vrzel med strateškimi dokumenti. Zagotavlja povezavo s tovrstnimi dokumenti v Natu in EU ter informira druge deležnike nacionalnovarnostnega sistema.

Vojaška strateška misel, sistematično zapisana v Vojaški strategiji RS bo uresničevana skozi vojaško izobraževanje in usposabljanje, s prenovo konceptov in doktrin ter izdelavo konkretnih načrtov uporabe in delovanja SV. Predstavlja temelj za sodelovanje SV pri oblikovanju strateških, razvojnih in usmerjevalnih dokumentov nacionalnovarnostnega in obrambnega sistema.

Vojaška strategija RS se bo uresničevala z dolgoročno zadostnim in predvidljivim zagotavljanjem potrebnih kadrovske, materialne, finančne in drugih virov ter normativnega okvirja za nadaljnji razvoj in delovanje SV in obrambnega sistema. Zato jo je potrebno razumeti in uporabljati kot komplementarni dokument z Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja SV, ki natančno določa zmogljivosti in vire za vojaško obrambo ter Vojaško doktrino (2006), ki jo bomo prenovili.

Vojaška strategija RS je pomembna tudi z vidika nekaterih pomembnih novosti, ki jih uvaja. Opozarja, da bodo v sodobnem varnostnem okolju vojaške grožnje večinoma sestavni del drugih groženj, ki se bodo izvajale pod pragom vojne s tendenco naraščanja. Jasno opredeli, da je prednostni cilj SV nacionalna varnost, prednostno izhodišče za delovanje pa kolektivna obramba. Vzpostavlja nastavke za usklajevanje nacionalnovarnostnih dokumentov z novimi koncepti in načrti delovanja Nata in EU. Poudarja, da sta človek in njegova zaznava ključna za zagotavljanje

varnosti. Izpostavi pomen nefizičnih dejavnikov in vpliv razvoja tehnologije na ogrožanje in zagotavljanje varnosti v sodobnem varnostnem okolju. Določa, da v miru in krizah SV izpolnjuje naloge z mirnodobno sestavo, ki se s stopnjevanjem ogroženosti in verjetnosti prehoda iz miru v vojno s procesom naraščanja postopno povečuje in preoblikuje v vojno sestavo po načelu integriranosti stalne in rezervne sestave. Izpostavi nujnost celostnega pristopa in sodelovanja vseh instrumentov moči države ter njenih državljanek in državljanov pri odzivanju na sodobne varnostne izzive ter upravljanje vojaške države, odvracanja in izvajanje vojaške obrambe samostojno, v Natu in EU.

Ključno vlogo pri vojaški strategiji RS je imel proces njenega nastajanja, ki je prispeval k poenotenju vojaške strateške misli in njeno usklajenost s temeljnimi planskimi dokumenti na obrambnem področju. Kot takšna nudi dovolj trdno in sodobno izhodišče za delovanje in uporabo SV, težiščno skozi koncept celovitega delovanja z ostalimi deležniki v okviru nacionalnovarnostnega sistema RS ter v okviru Nata in EU.

Pomanjkanje zavedanja in razumevanja varnostnih trendov in groženj predstavlja tveganje za nacionalno varnost.

Nedoseganje vojaških strateških ciljev bo povečalo tveganje ohranjanja temeljnih vrednot slovenske družbe in našega načina življenja, zaščite in obrambe nacionalnih interesov in ciljev.

Z vojaško strategijo in njenim uresničevanjem bo RS bolj pripravljena na morebitne skrajne obrambno-vojaške izzive prihodnosti.

Obrazložitev:

Vojaška strategija Republike Slovenije bo temeljni razvojno-usmerjevalni vojaški dokument Republike Slovenije, ki na strateški ravni opredeljuje izvajanje vojaške obrambe in uporabo Slovenske vojske kot vojaškega instrumenta moči Republike Slovenije. Vojaška strategija Republike Slovenije izhaja iz Resolucije o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije, Obrambne strategije Republike Slovenije, kateri je podrejena in Zakona o obrambi ter konkretizira vlogo in dejavnosti Slovenske vojske kot obrambne sile. Kot najvišji vojaški dokument Republike Slovenije, Vojaška strategija Republike Slovenije zapolnjuje dosedanjo vrzel med strateškimi dokumenti, zagotavlja povezavo s sorodnimi dokumenti v Natu in Evropski uniji ter informira druge deležnike slovenskega nacionalnovarnostnega sistema.

Nastajanje Vojaške strategije Republike Slovenije so pogojevali različni elementi, pri čemer je potrebno posebej izpostaviti intenzivno spreminjanje strateškega varnostnega okolja. Pri tem Vojaška strategija Republike Slovenije nakazuje, da bo izpostavljenost neposrednim konvencionalnim vojaškim grožnjam postopoma vse bolj mogoča.

Vojaška strategija Republike Slovenije izhaja iz Zakona o obrambi Republike Slovenije, prenovljene Resolucije o Strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije, Resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 ter upošteva strateške dokumente Nata in Evropske unije, ki jih je Republika Slovenija že potrdila. V tem kontekstu Vojaška strategija Republike Slovenije opredeljuje in v slovensko okolje uvaja nekatere nove strateške zamisli in termine.

Vojaška strategija Republike Slovenije določa pet vojaških strateških ciljev Republike Slovenije in načine za njihovo uresničevanje ter jasno opredeljuje, da je prednostni cilj Slovenske vojske nacionalna varnost, prednostni izhodišči za delovanje pa kolektivna obramba Nata in medsebojna pomoč Evropske unije. Izpostavlja, da se bo Republika Slovenija pri izvajanju nacionalne obrambe naslonila na kolektivno obrambo in medsebojno pomoč, v skrajnem primeru pa bo obrambo izvajala samostojno. Pri tem bo uporabljen celosten in integriran pristop za doseganje čim večje odpornosti države in družbe.

Vzpostavlja nastavke za nadaljnje usklajevanje nacionalnovarnostnih dokumentov z novimi koncepti in načrti delovanja Nata in Evropske unije. Poudarja, da sta človek in njegova zaznava ključna za zagotavljanje varnosti. Izpostavi pomen nefizičnih dejavnikov in vpliv razvoja tehnologij na ogrožanje in zagotavljanje varnosti v sodobnem varnostnem okolju. Pomemben poudarek je namenjen zagotavljanju sposobnosti naraščanja sil, saj mora SV zagotavljati in ohranjati sposobnost regeneracije in krepitve svojih zmogljivosti, pri čemer se predvideva tudi intenzivno sodelovanje z vsemi drugimi deležniki nacionalnovarnostnega sistema in civilno družbo, predvsem z organizacijami in društvi delujočimi na obrambnem področju. Vojaška strategija Republike Slovenije določa, da v miru in krizah Slovenska vojska izpolnjuje naloge z mirnodobno sestavo, ki se s stopnjevanjem ogroženosti in verjetnosti prehoda iz miru v vojno s procesom naraščanja postopno povečuje in preoblikuje v vojno sestavo po načelu integriranosti stalne in rezervne sestave. Izpostavi nujnost celostnega pristopa in sodelovanja vseh instrumentov moči države ter njenih državljanek in državljanov pri odzivanju na sodobne varnostne grožnje in tveganja, upravljanje vojaške države, preprečevanje konfliktov, odvracanje in izvajanje vojaške obrambe.

Vojaška strategija Republike Slovenije se bo uresničevala z dolgoročno zadostnim in predvidljivim zagotavljanjem potrebnih kadrovske, materialne, finančne in normativne virov. Zato jo je

potrebno razumeti in uporabljati kot komplementarni dokument z Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040, ki natančno določa zmogljivosti in vire za vojaško obrambo.

Vojaška strategija Republike Slovenije je bila oblikovana skozi voden proces razprav in vaj, na katerih so bili, v sodelovanju Slovenske vojske in ostalih segmentov obrambnega sistema, preučeni teoretični temelji, lastno stanje, izkušnje in ambicije ter ocenjene varnostne razmere in možnosti njihovega razvoja. Proces nastajanja Vojaške strategije Republike Slovenije je prispeval k poenotenju vojaške strateške misli in njeni usklajenosti s temeljnimi planskimi dokumenti na obrambnem področju. Vojaška strategija Republike Slovenije nudi dovolj trdno in sodobno izhodišče za delovanje in uporabo Slovenske vojske, težiščno skozi koncept celovitega delovanja z ostalimi deležniki v okviru nacionalnovarnostnega sistema Republike Slovenije ter v okviru Nata in Evropske unije.